

§ 292

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Outi Alasen ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen psykiatrian yksikön perustamista

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Outi Alasen ja 28 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen psykiatrian yksikön perustamista:

"Kiireellisessä aikuisikäisten elämänkriiseihin liittyvässä avun tarpeessa otetaan yhteys omalle terveysasemalle. Hoidon tarpeen arviointi tehdään digitaalisesti tai tulemalla paikan päälle. Digitaalisia yhteydenotomahdollisuuksia ovat sähköinen yhteydenottoaavake, puhelu takaisinsoittopalvelulla ja jatkossa myös chat. HUSin Mielenterveystalo on asiakkaan käytössä hänen arvioidessaan itse tilannettaan ennen yhteydenottoa. Noin puolelle terveysasema-asiakkaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Terveysaseman terveydenhoitaja tai lääkäri ohjaa kriisasiakkaan hoidon tarpeen arvion jälkeen mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan vastaanotolle, joka on yhteydessä asiakkaaseen pääsääntöisesti samana arkipäivänä yhteydenotosta. Kriisipotilaille on varattu akuuttiaikoja.

Ympäri vuorokautisesti vuoden jokaisena päivänä toimiva psykiatrian päivystys Haartmanin ja Malmin sairaaloissa auttaa päivystyksellisissä vakavissa kiiretilanteissa ja järjestää potilaalle hoidon tarvetta vastaavan jatkohoitopaikan.

Psykiatrisissa kriisitilanteissa asiakas, läheinen tai työntekijä voi ottaa arkisin suoraan yhteyttä psykiatrian poliklinikalle, josta asiakas saa avun akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmästä (ns. AAK-työryhmät). Kiiretilanteissa psykiatrisen arviointi ja hoito järjestetään potilaan hoidon tarpeesta riippuen 1–3 arkipäivän sisällä yhteydenotosta. Hoitoon otetaan aina mukaan potilaan läheisverkosto ja varmistetaan potilaan psykososiaalinen tuki. Tarvittaessa tehdään kotikäyntejä.

Kynnyksettömien mielenterveyspalvelujen saatavuutta on vahvistettu Myllypuron terveysaseman yhteyteen avatulla mielenterveyspalvelupisteellä (mielenterveyspalvelupiste Mieppi), jonne voi ottaa yhteyttä elämäntilannekriiseissä kaikkialta Helsingistä. Jos palvelupisteen tarjoamat interventiot eivät ole riittäviä, hoitoa jatketaan esimerkiksi palvelusetelillä asiakkaalle tarjottavalla lyhytterapialla tai psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa. Lyhytterapian hankintaprosessi on vielä kesken.

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on jatkossa avata kynnyksetön palvelupiste jokaisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Samassa yhteydessä arvioidaan myös terveysasemilla toimivien mielen-terveys- ja päihdesairaanhoidajien riittävyys.

Jos kriisipotilaan oireilun ennakoidaan pitkittyvän tai muuttuvan vaikeasteiseksi, potilas hoidetaan psykiatrian poliklinikan tiivistetyssä avohoidossa, Auroran sairaalan päiväosastolla tai ympärivuorokautisella osastolla. Ympärivuorokautinen hoito tulee kyseeseen silloin, kun muut hoitokeinot ovat riittämättömiä.

HUS Psykiatria tuottaa vuosittain päivitetyn työnjakosopimuksen mukaisesti koko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin väestölle alueellisesti keskitetyt erityisryhmille tarkoitetut psykiatrian palvelut ja Helsingin omaa palvelutuotantoa täydentävät palvelut.

Äkillisessä elämänsä tilanteessa on käytettävissä psykiatriset akuutti-työryhmät sekä perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut. Jo psykiatrisessa hoidossa oleville on käytettävissä intensiivinen avokuntoutus ja päiväsaaraala tiivistetyn avohoidon tarpeeseen. Akuutissa sairaalahoidon tarpeessa on käytettävissä Auroran ensihoito-osasto ja muut sairaalaosastot. Toiminnan painopiste on monipuolisten avopalvelujen lisäämisessä ja kehittämisessä. Uuden sairaalaosastoa vastaavan yksikön perustaminen ei olisi kokonaisuuden ja kustannusten kohdentamisen kannalla mielekäästä.

Koko HUS-piirin aikuisväestölle tarkoitetut alueellisesti keskitetyt erityisryhmien palvelut psykiatriassa ovat:

1. Syömishäiriöpotilaiden avohoito-, päiväosasto- ja vuodeosastopalvelut
2. Neuropsykiatrian erityispalvelut
3. Kuurojen omakieliset (viittomakieliset) konsultaatio- ja sairaanhoitopalvelut
4. Sukupuoli-identiteetin tutkimukset ja sukupuolenkorjausprosessin koordinointi
5. Oikeuspsykiatrian palvelut
6. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen avo- ja sairaalahoidon palvelut
7. Yleissairaalapsykiatrian konsultaatiot (ml. kriisihoito) HYKS Helsingin sairaaloiden somaattisissa yksiköissä
8. Riippuvuuspsykiatrian erityispalvelut
9. Äidinkieleltään ruotsinkielisten potilaiden osastohoito (kun potilaan hoidossa on perusteltua kokonaisvaltainen ruotsinkielinen osastomiljö)

10. Tilapäisesti kaupungissa oleskelevien ulkomaalaisten (turistit) sairaalahoito ja turvapaikanhakijoiden tarvittava psykiatrinen erikoissairaanhoido.

Helsingin omaa palveluntuotantoa täydentävät palvelut HUS Psykiatriassa ovat:

1. Geropsykiatrian erityispalvelut
2. Vaikea-asteisesti oireilevien ja potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden erityispalvelut
3. Neuromodulaatiohoidon toteutus
4. Kulttuuripsykiatrian erityispalvelut.

Edellä mainittujen tehtävien lisäksi HUS Psykiatria täydentää Helsingin palveluita tarvittavin osin vaativissa työkyky- ja kuntoutusarvioissa ja varhaista vuorovaikutusta tukevassa perhepalvelutoiminnassa. Tämän lisäksi HUS vastaa varusmiespalveluksessa olevien psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita. Perustason ja matalan kynnyksen avohoitopalvelujen ensisijaisuus lisäävät asiakkaan osallisuutta, vahvistavat arjessa selviytymistä ja vähentävät erityistason palvelujen tarvetta.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

03.12.2019

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Outi Alasen ja 28 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen psykiatrian yksikköä. Lausuntoa on pyydetty 3.12.2019 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.11.2019 § 271

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

19.11.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Sandra Hagmanin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi